Кореспонденция (Пловд.) 22 к. Помаци и 24 бълг.
въ Родопитѣ чепларска или станимашка

Ново село отдръвно Станимашка нахия, а сега въ Источна Румелия въ с. Източнитѣ пити на сакарѣ Балканъ сто Кнеж Българи.

Новаково въ единъ завой при политѣ западнатѣ 5 ч. на Ме. отъ Станимака и 5 на Юг. отъ Ортаджийскиятъ Градецъ Хадъ Елесъ. Къщи 192 население число българско 950 души. Мѣстоположение на мѣста равно, но мѣстѣ сурово, но Кога хванѣ насѣждѣ въ селото. Къщите повече отъ единъ кадъ покрити съ керемиди, тѣ си на често и станали дворове поради това че мѣстото е тѣсно отъ гръдѣ домини, които заобикалятъ селото. Улицитѣ сѣ по тѣсни. Въ това село има само единъ чешма при черквата и училището, другите за питѣ вода въ селото нѣма, но въ долнитѣ Кой то окружаватъ има мѣкли сладки извори отъ Кой то мѣтѣ си носятъ вода за питѣ, когато сѣ тѣ долнитѣ се почнѣ безводни. Единъ мѣ долнъ, който дори руската нахала отъ главата на селото, Кой то бѣрдаха изгоро селото, ли покрити съ пе-сти гори тичанъ дорги подобнитѣ тонове на Кой то имало иOugurari Да доскоро Кой то работяли постоянно, но сега сѣ отсѣ-шенитѣ на горитѣ е осушѣла водата му и сѣ вамъ тече колкото за едно бръчо водица; на него има 6 воденици, отъ единъ камикъ. Вѣнѣ въ селото и пококо извѣнъ то виждатъ се развалини отъ 19 черкви на Кой то имена сѣ стадени и се почитатъ отъ набѣрнитѣ селяне. Земиштата на Новаковци е доста годно но не толкозъ благодатно повечето горе и храстаци отъ колкото добре земя за работящи. Зеватъ е Влисава и не произвеждатъ друго освѣнъ ръжъ и пшеница, но то е скудно и не всякога. За това Новаковци се занимаватъ нѣ дървовѣдство и въглищарство, жертвитѣ дървета за продажба, въ подвижни станимашки Кой то се занимаватъ и съ търговия на дървоматъ. Новаковци сѣ настрени съ година и добра горе по-ще получватъ какъ да се отглеждатъ отъ чеч. Предто Новаково е пострадало отъ стоманъ паша Кой то изгорилъ черквата въ 7 Януарий 1878. Предполага се че Новаково е единъ случайно предъ-предъ, къ то заключавъ по старите въ селото имъ черкви Кой то трайла до 1842 годинъ, когато я развалили и направили нови година и хубава (изгоренитѣ отъ стоманъ! Сичкитѣ стари книги на вѣрата имъ черкви били български и повече на пергаменъ, тѣ се пазѣли въ новите черкви въ олтаря до преди 20 годинъ, когато въ послѣдниятъ дни не грькоманитѣ Кой то грькъ учителъ и учителкинъ Кой то нелегалнитѣ и нетоурестѣ сегасъ остали само единъ осмогодишенъ и чалъ отъ мантиръ.

Новаковци се занимаватъ и чехлобилци и най-много почти въ цѣлата Хадъ Елесска околия. Тѣ въ Българщина изгорели са черквите на втора година, въ обновяха училището, Кое то посѣщаватъ 75–80 ученика и 35 до 40 момичета раздѣлени на 4 отдѣления съ учител и учителка.

Новаково е родно село на вѣстѣвнитѣ Бенки въ войводи, Кой то е преди на времето си благо дѣйнитѣ на родината ни и на другите области, Кой то прикеждавъ по не се чуе дѣ е затворенъ.

Около Новаково въ Сепаръ кезъ 1 ч. на Сѣ. Карадъ-Елеле 1½ на Сѣ. Тодорово 1 ч. на Зап. 1 ч. тоте пътищ ко село 2 ч. на Ю. въ Бенкъ.